

Список використаних джерел

1. Хартія Європейської безпеки: Стамбул, 19 листопада 1999 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/994_166.
2. Маастрихтський документ-стратегія з економіко-довкільної діяльності ОБСЄ. Нідерланди, 2003. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://tiukraine.org/wpcontent/uploads/2016/11/recommendations_for Updating_strategy_osce_economic_and_environmental_dimension.pdf.
3. Стамбульський план дій у боротьбі проти корупції для України. Узагальнення рекомендацій, схвалено 21 січня 2004 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966_001-04.
4. Как бороться с коррупцией. ОБСЕ. Управление экономической и природоохранной деятельности. Австрия. Вена А-1010. Кернтнер-ринг 5-7 Ntk. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.osce.org/ru/eea/13740?download=true>
5. Конвенція ООН проти корупції, підписана Україною, ратифікована 18 жовтня 2006 року //(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, N 49.
6. Transparency International Ukraine. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ti-ukraine.org>.
7. Висновок Групи держав протикорупції Ради Європи (GRECO) стосовно запобігання корупції серед народних депутатів, суддів та прокурорів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uajcc.org/zakluch_greco.

Дубчак Людмила Миколаївна,

доцент кафедри парламентаризму та політичного менеджменту Національної академії державного управління при Президенті України, кандидат філософських наук, доцент

ПРИРОДА КОРУПЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ (ПРИКЛАД ПОЛЬЩІ)

Подолання корупції є однією з найбільш зі складних проблем в умовах розбудови демократичних цінностей сучасних держав. Ні одна країна не змогла абсолютно уникнути цієї проблеми. Однак в розвинених країнах досягнутий показник подолання корупції є надзвичайно високим. Згідно з доповіддю міжнародної організації Transparency International, у п'ятірку лідерів у подоланні корупції в 2017 році ввійшли Нова Зеландія, Данія, Фінляндія, Норвегія, Швейцарія. Україна посіла в цьому рейтингу 134-е місце за рівнем корумпованості серед 178 країн світу. Польща опинилася тут на 36 місці.

Згідно досліджень експертів міжнародної організації Transparency International, в країнах східної і південно-східної Європи в процесі боротьби з корупцією стали розвиватися авторитарні політичні тенденції, які в певній мірі ускладнюють подолання корупції та несуть загрозу свободі громадян. Лише недержавні організації і засоби масової інформації намагаються контролювати ці процеси і власними зусиллями протистояти владі як розсаднику корупції.

Сьогодні навіть стає популярною думка про те, що корупція – це ефект політичного рішення. І причинами цього негативного явища є існуюча надто ускладнена правова система та недосконале законодавство. Так, згідно Кейта Дердена, завдяки хаосу в законодавстві в державі створюються умови, де всі її громадяни вимушені порушувати закон. І тому це фактор, котрий формує передумови для поширення корупції.

Виходячи з вищесказаного, слід визнати, що засобом подолання корупції як суспільної біди є дебіюрократизація, ліквідація надмірної кількості нормативних приписів (так зване «спрощення права»), котрі ускладнюють будь-які дії в організації соціального життя, збільшення свободи господарської діяльності, а також досягнення високого рівня розвитку судової системи.

В Польщі можна згадати виданий в 1988 р. Закон Вілчка, котрий став позитивним кроком в напрямку «спрощення права» через ліквідацію закону, котрим обмежувалася економічна свобода. Цим документом була дозволена приватна господарська діяльність, яка б мала розвиватися за принципами «що не заборонено, те є дозволене» і «дозвольте діяти».

На сьогоднішній день слід відзначити ще одну проблему у подоланні явища корупції в публічному управлінні. Як визнають експерти, у східних та південно-східних європейських державах (це з очевидністю стосується й України) у боротьбі з корупцією застосовуються лише репресивно-слідчі засоби. А проблема полягає в тому, що мало приділяється уваги на просвіту і виховання, які мають бути направлені на попередження відповідної негативної поведінки.

Польща є однією з пострадянських країн, котра також пережила велику економічну та політичну депресію в 90-і роки XX ст., але на сьогоднішній день досить успішно, порівняно з іншими країнами, змогла впоратися із багатьма соціальними, економічними проблемами в суспільстві, в тому числі в достатній мірі випрацювати механізм протидії та боротьби з корупцією. Країні потрібно було пройти нелегкий шлях через забезпечення відповідного правового регулювання сфери публічного управління, створення відповідних соціальних, державних інститутів, на котрих покладена функція боротьби та протидії корупції, і поширення виховних впливів на формування антикорупційної поведінки в особистості через систему освіти.

У Польщі на шляху до подолання корупції та призупинення поширення цієї патології в публічному управлінні, з 90-х рр. XX ст. активно застосовується певний ряд заходів. Так, були внесені чисельні зміни в національне законодавство, ратифіковано відповідні міжнародні договори, які можна застосовувати в боротьбі та протидії корупційним злочинам. Також були створені спеціалізовані установи та державні служби, до задач яких входила розробка та реалізація антикорупційної стратегії.

Так, в 1998 році в поліції і прикордонній службі Польщі були створені комітети внутрішніх справ (з 2000 року – це управління внутрішніх справ), діяльність яких була спрямована на запобігання та боротьбу з корупцією в цих органах.

У 1999 р. був створений Корпус державної служби як повноцінний державний орган управління, діяльність якого була направлена на забезпечення протидії та боротьби з корупцією.

У вересні 2002 року була прийнята перша комплексна урядова стратегія по боротьбі з корупцією. Цей документ став важливою частиною державної програми «Безпечна Польща».

У Стратегії в сфері боротьби з корупцією були визначені три основні цілі державної політики щодо боротьби та протидії корупції:

- більш ефективне виявлення корупційних злочинів;
- впровадження ефективних механізмів боротьби з корупцією у державному управлінні;
- підвищення рівня обізнаності громадськості та сприяння формуванню відповідної етичної поведінки. [1; с. 9].

На сьогоднішній день у Польщі, як і в інших країнах, боротьба з корупцією не є завданням лише однієї спеціалізованої інституції. Цим можуть займатися також прокуратура, поліція, прикордонні, фіскальні органи контролю, Управління державних закупівель, Управління з питань конкуренції та захисту прав споживачів, Вища контролююча палата, омбудсмен та ін. Це також задача слідчих оперативно-розшукових підрозділів, органів безпеки тощо.

Таким чином, на прикладі Польщі з очевидністю можна стверджувати, що саме системний підхід у державній політиці по боротьбі та протидії корупції може дати позитивні результати.

Список використаних джерел

1. Raport Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego Korupcja w Polsce – próba analizy zjawiska. Інформаційний ресурс – Режим доступу: file:///C:/Users/Serg/Downloads/Raport_Agencji_Bezpieczenstwa_Wewnetrznego_Korupcja_w_Polsce_-_proba_analazy_zjawiska.pdf.